

DE MAGIE ✨ VAN KUNST & CULTUUR

02

Aleksandr Bratkovsky
© Gea Jonker

DE
MAGIE ✨
VAN
KUNST &
CULTUUR

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAAARLO 2025-2032

< *'Magic is
always
fun'*

DE MAGIE ✨ VAN KUNST & CULTUUR

03

Wat is cultuur? Wat betekent cultuur voor u? Hoe beleeft u kunst en cultuur? Deze vragen stonden centraal tijdens participatiebijeenkomsten over de visie op kunst en cultuur die de gemeente Tynaarlo in 2023 organiseerde.

In een aantal bijeenkomsten werden deelnemers verrast met een optreden van Aleksandr Bratkovsky. Hij is geboren en getogen in Oekraïne. Aleksandr Bratkovsky was voordat hij moest vluchten voor de oorlog televisieregisseur en creatief producent. In Nederland pakte hij een oude hobby op: goocheltrucs. Dat biedt hem de kans om op een andere manier in contact te komen met mensen. Hij is op zo'n moment 'gewoon' de goochelaar, één met alle mensen om hem heen. Gewoon een man die zorgt voor vrolijkheid en verwondering. Of zoals Aleksandr het zelf zegt: 'Magic is always fun.'

De goocheltrucs van Aleksandr Bratkovsky oogsten bij de participatiebijeenkomsten verwondering en bewondering. Mede door zijn act konden deelnemers anders kijken naar de vraag wat kunst en cultuur is en hoe zij dat beleven. 'Het heeft het vermogen om emoties op te wekken', zei iemand. 'Het prikkelt je verbeelding en verrijkt je met nieuwe ervaringen.'

Maar hoe dat precies werkt en waarom kunst en cultuur ons raakt? Daar was niet zomaar een antwoord op te geven. Een deelnemer vatte het zo samen:

'De impact van kunst en cultuur is voor iedereen anders. Dat is nou juist de magie!'

Beste inwoner van de gemeente Tynaarlo,

De magie van Tynaarlo, dat is de kern van de visie op kunst en cultuur die hier voor u ligt. Wat bedoelen we daar mee? Wat me direct opviel toen ik hier in november 2023 aantrad, is de verbondenheid die u ervaart met het dorp, met de plek waar u woont. Dit is namelijk niet alleen de plek waar u woont. Het is een plek waar u door culturele activiteiten aan verbonden bent. Het is de plek waar u bijvoorbeeld samen zingt in het koor en waar u uw kinderen voor het eerst kennis kunt laten maken met een muziekinstrument.

Het is de plek waar u samen met dorpsgenoten een kunstexpositie samenstelt, een toneelstuk opvoert en uzelf kunt ontwikkelen in een cursus. Elke gemeenschap heeft zo zijn cultuur. Dat verbindt en versterkt de leefbaarheid in onze gemeente.

Met al deze kunst- en cultuuractiviteiten biedt u elkaar precies wat nodig is op dat gebied. U vult het aanbod in onze omgeving aan. We hebben musea in Assen en Groningen dichtbij, maar u biedt als inwoner al het moois tussen Groningen en Assen in.

In deze cultuurvisie spreken we ons daarom duidelijk uit over de waarde van kunst, cultuur én erfgoed in de gemeente en de zichtbaarheid daarvan in de dorpen. We hebben een duidelijk onderscheidend vermogen ten opzichte van de gemeenten om ons heen. We hebben onze eigen inwoners veel te bieden, maar ook zeker bezoekers van buiten de gemeente die van onze kunst, cultuur en erfgoed komen genieten.

Om dat nog beter te kunnen benutten willen we en moeten we dat versterken: kunst en cultuur als doel én als middel. Als we ons onderscheidend vermogen, de magie van Tynaarlo, willen benutten dan moeten we meer investeren in de basis. Hiermee slaan we een andere weg in dan voorheen. We willen investeren in educatie, in de zichtbaarheid van verenigingen zodat er meer ontmoetingen ontstaan en in behoud van erfgoed. Als de basis stevig staat, kunnen we de jaren daarna verder bouwen.

Verbinding, leefbaarheid en elkaar ontmoeten: die kwaliteiten geven we mee aan onze drie ambities. Zo behouden we én versterken we de magie van de gemeente Tynaarlo. Die magie gaan we hopelijk allemaal ervaren, zowel in het dorp waar u woont als in de andere dorpen in de gemeente die u bezoekt.

Hans Kuipers

*Wethouder kunst & cultuur,
sociaal domein, onderwijs en sport*

INHOUD

05

DIT IS ONZE GEMEENTE 07

KUNST EN CULTUUR VERDIENT ONZE AANDACHT 08

DE CULTUURVISIE IN ÉÉN OOGOPSLAG 11

ONZE VISIE EN 3 AMBITIES 12

✦ **AMBITIE 1:**
CULTUUREDUCTIE 14

✦ **AMBITIE 2:**
CULTURELE ONTMOETING 17

✦ **AMBITIE 3:**
CULTUREEL ERFGOED 20

ONZE DOELEN VAN GROOT TOT KLEIN 24

STIP OP DE HORIZON 28

ONZE UITGANGSPUNTEN 34

COLOFON 35

● GRONINGEN

TYNAARLO

EELDERWOLDE

PATERSWOLDE

EELDE

WINDE

DE PUNT

DE GROEVE

BUNNE

YDE

MIDLAREN

ZUIDLAARDERVEEN

DONDEREN

TYNAARLO

ZUIDLAREN

VRIES

ZEEGSE

ZEIJEN

OUDEMOLEN

TAARLO

DIT IS ONZE GEMEENTE

07

De gemeente Tynaarlo is mooi. De gemeente Tynaarlo is bijzonder. We zijn groot in het kleine en dat zien we en koesteren we, omdat kunst en cultuur waarde heeft van zichzelf.

In onze gemeente hebben we zoals u weet weinig grote culturele instellingen. Geen grote theaters, grootschalige festivals, concerten waar massa's mensen op af komen. Die hebben we om de hoek, in Assen en Groningen waar publiekstrekkende activiteiten kansrijk zijn.

Daartegenover staat dat wij een rijk verenigingsleven hebben met veel zeer actieve en betrokken vrijwilligers. We hebben markten met rijke culturele tradities, Eelde als bijzonder bloemendorp, vele verborgen parels en een keur aan cultureel erfgoed dat door jong en oud gekoesterd wordt.

Het is verleidelijk om bij deze kaart van onze gemeente een lijst op te nemen met hoogtepunten, bijzondere culturele activiteiten of culturele plekken. Maar dat doen we dus niet! Het zijn er gewoon te veel om op te noemen.

Daarom zeggen we: wilt u weten wat wij in onze gemeente aan kunst en cultuur te bieden hebben? Wilt u nieuwe dingen ontdekken of informatie over subsidies? Begin dan met een bezoek aan onze website. Ga naar speciale pagina over cultuur. Hier kunt u ook een abonnement nemen op de nieuwsbrief van onze cultuurcoaches. Er is veel te ontdekken!

Scan de QR-code voor informatie
over cultuur op onze website

08

KUNST EN CULTUUR VERDIENT ONZE AANDACHT

Onze gemeente kenmerkt zich door kleine culturele activiteiten, plekken en momenten, gewaardeerd door inwoners, toeristen en dagjesmensen. Bij ons zit de grote waarde in het kleine.

Blijvende aandacht nodig

Een gezonde culturele infrastructuur is van belang om te kunnen deelnemen. Het is de basis waar je elkaar cultureel ontmoet. We willen een culturele infrastructuur die stevig verankerd is in de sociale basis. Met de sociale basis bedoelen we het cement in de samenleving. Het geheel aan voorzieningen, organisaties en diensten in een gemeente.

Er zijn initiatieven of activiteiten die de gemeente hard nodig hebben. Ze zijn financieel kwetsbaar of hebben baat bij steun om op gang te komen, te groeien of om te blijven bestaan. Want veel culturele activiteiten binnen onze gemeente worden gerund door vrijwilligers. Voor hen is alleen het vinden van informatie over fondsen of regelingen, binnen en buiten hun eigen gemeente, vaak al ingewikkeld.

Kwetsbaarheid neemt toe

Naast financiële kwetsbaarheid bij culturele organisaties en activiteiten, zien we ook bestuurlijke kwetsbaarheid en ook dat is geen goed nieuws. Het brengt continuïteit en vernieuwing in gevaar. Concreet betekent dat soms dat bij verenigingen het aantal leden terugloopt. Ook vinden sommige organisaties met moeite geschikte mensen voor bestuursfuncties. We zien deze ontwikkeling al een tijd en we realiseren ons dat alleen subsidies geven dat probleem niet oplost.

Meer zichtbare cultuur, dichtbij voor verbinding

Als gemeente willen we die situatie verbeteren. We denken dat onze culturele infrastructuur in onze gemeente sterker kan worden door onder andere de samenwerking te stimuleren binnen de culturele sector, regeldruk te verminderen en onze eigen subsidieaanvragen eenvoudig te maken. We denken dat we daarmee een grote stap vooruitzetten en concreet inspelen op wat tijdens participatiegesprekken tegen ons werd gezegd: "In onze gemeente draait het om verbinden. Behoud de cultuur van onze dorpen en houd met cultuur de dorpen leefbaar. Zorg dat kunst en cultuur zichtbaarder wordt."

Dat is de basis voor onze cultuurvisie geworden. We hebben met onze visie een kijkwijze ontwikkeld die gaat helpen de situatie te kantelen.

**DE
MAGIE
VAN
KUNST &
CULTUUR**

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAAARLO 2025-2032

Cultuur is concreet én abstract

Wij herkennen het: praat je over kunst en cultuur dan raakt dat andere aandachtspunten in onze maatschappij en ook ons werk als gemeente. Maar, kunst en cultuur zien wij in eerste instantie als een doel op zich, omdat het een intrinsieke waarde heeft. Kunst en cultuur kan ook als een middel dienen om iets anders te bereiken. Zo draagt het bijvoorbeeld bij aan positieve gezondheid, aan inclusieve leefbare samenlevingen, aan de toeristische en vrijetijdseconomie. Dat maakt het bijzonder en tegelijkertijd abstract. Resultaten zijn immers lastig te meten. Kunst en cultuur heeft ook een waarde die niet in geld of tastbare resultaten uit te drukken valt. Kunst en cultuur kan een essentiële rol van betekenis spelen.

Kunst en cultuur

Ben je van Kunst met de grote K of cultuur met de kleine c? Deze vraag is wat ons betreft niet relevant. Kunst en cultuur zijn niet hetzelfde, maar we beschouwen ze als gelijkwaardig aan elkaar en allebei van waarde van en voor de maatschappij. Daarom hebben we in onze visie zowel een ambitie voor kunst als voor cultuur en erfgoed.

In taal wordt vaak gesproken over cultuur terwijl er eigenlijk kunst en cultuur bedoeld wordt. Dat gebeurt ook in dit visiedocument, bijvoorbeeld wanneer we spreken over culturele ontmoetingen.

Iedereen voelt het verschil tussen de begrippen kunst en cultuur, maar waar bestaat het uit? Hoogleraar Ruard Ganzevoort geeft de volgende kernachtige omschrijving: 'Als cultuur het hart, de ziel van de samenleving is, dan is kunst de spiegel waarin die ziel zichtbaar kan worden'.

Wat moet de gemeente doen?

In Nederland zijn het Rijk, de provincies en gemeenten samen verantwoordelijk voor de culturele infrastructuur. De culturele infrastructuur zijn alle instellingen, organisaties, verenigingen en kunstenaars die samen bijdragen aan creativiteit, kunst en culturele activiteiten. Onze Rijksoverheid maakt niet alleen wetgeving en bestuurlijke afspraken, ze verstrekt ook subsidie. Die gaan vooral naar het topsegment waarvan de meeste in de Randstad zitten.

10

Provincies nemen een belangrijke rol in de regio en subsidiëren vooral gemeenteverstijgende culturele initiatieven. Gemeenten zijn onmisbaar voor activiteiten op lokaal niveau.

Eigenlijk is die financiële verdeling een beetje gek. Immers de meeste Nederlanders maken in hun eigen omgeving kennis met cultuur. Je zou verwachten dat meer subsidies van het Rijk naar de regio en gemeenten gaan. Op dit moment is dat niet zo. In 2023 ging slechts 0,3% van het totale Rijksbudget voor cultuur naar de provincie Drenthe. Daarmee ontvangt Drenthe ongeveer 2 euro per inwoner en dat is veruit de minste subsidie per inwoner van het Rijk voor cultuur.

Rol van de gemeente is bepalend

De ervaring leert dat de rol die een gemeente neemt, bepalend is voor het welvaren van de lokale kunst en cultuur. Het bepaalt sterk of er in een gemeente een diversiteit aan verenigingen, organisaties en activiteiten zijn. Door te investeren in lokale activiteiten ontstaat identiteit en verbondenheid en worden inwoners in de gelegenheid gesteld om uitdrukking te geven aan dat 'typisch Tynaarlo gevoel'. Dit draagt bij aan de magie van Tynaarlo. Het is daarom belangrijk dat we als gemeente onze kunst en cultuur ondersteunen en duidelijk zijn over onze eigen rol.

Visie in grote lijnen uitgewerkt

Om onze unieke kernwaarden te behouden en de magie van Tynaarlo verder te ontwikkelen, hebben we een visie geschreven voor de lange termijn, van 2025 tot en met 2032. Dat zorgt voor continuïteit van het culturele leven en voor duidelijkheid bij culturele organisaties, samenwerkingspartners, inwoners en bedrijfsleven. Mensen weten waar de gemeente voor staat.

Aanbevelingen van participatiedeelnemers

In 2023 organiseerden we gesprekken met inwoners, professionals en ondernemers. De belangrijkste aanbevelingen aan de gemeente waren:

1

Geef meer aandacht aan jonge mensen en jongerencultuur, er zijn voor jongeren te weinig mogelijkheden voor creatieve ontwikkeling en culturele activiteiten.

2

Zorg ervoor dat cultuur zichtbaar is en dat mensen elkaar cultureel kunnen ontmoeten. Het maakt niet uit of dat in een dorpshuis of in een cultuurhuis is.

3

Denk aan de kleine dorpen. Behoud daar vooral het (immateriële) cultureel erfgoed.

Bij de aanbevelingen kwamen telkens dezelfde begrippen naar voren: leefbaarheid, verbinding en zichtbaarheid. We gebruiken deze begrippen als basis voor onze kunst- en cultuurvisie.

De visie is in grote lijnen uitgewerkt. Dat is een bewuste keuze. Het biedt iedereen die erbij betrokken is (of wordt) de kans om ideeën en activiteiten concreter uit te werken. De eerste versie van die uitvoeringsagenda, waarin ook de financiën staan, is in het najaar van 2024 klaar en gaat over de periode 2025 t/m 2028.

DE VISIE OP KUNST & CULTUUR IN ÉÉN OOGOPSLAG

11

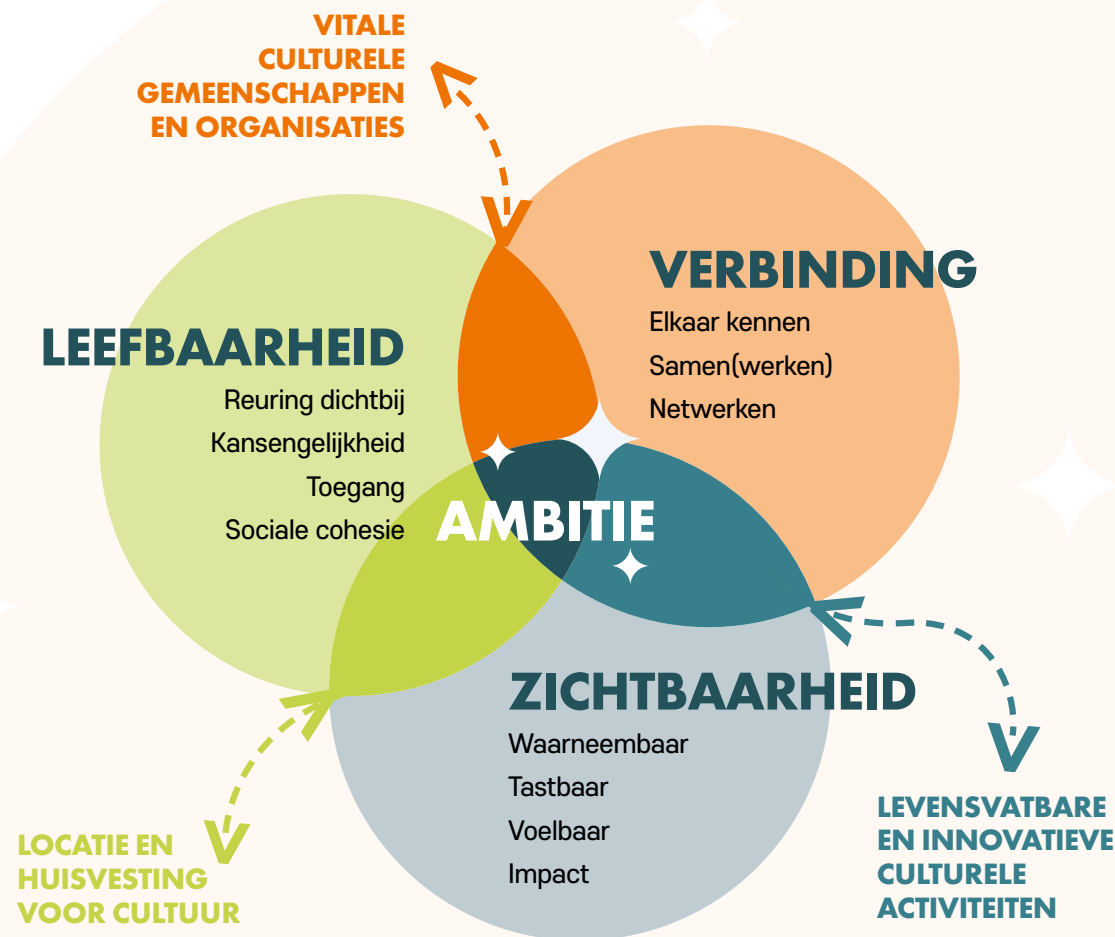
Leeswijzer

Hiernaast staat een infographic waarin onze cultuurvisie in één oogopslag te zien is. We nodigen u uit om het uitgebreid te bekijken en op u te laten inwerken voordat u verder leest. Hier staat namelijk de input van het participatietraject in een notendop, onze ambities, focus en de stip op de horizon.

Op de pagina's hierna leest u wat onze ambities zijn op het gebied van kunst en cultuur. Het zijn drie ambities die we hebben vertaald naar doelen. De doelen zijn op hoofdlijnen uitgewerkt. Dat is bewust zo gedaan, omdat we de verdere uitwerking in een uitvoeringsagenda willen doen. Daarin komen ook financiën, beoogde resultaten en een tijdspad te staan.

Bij de doelen leest u hoe we kunst en cultuur ook als middel willen inzetten voor andere beleidsdoelen. Bijvoorbeeld voor de bevordering van toerisme of andere economische doelen. Voor ons is dit een stip op de horizon, omdat we ons in eerste instantie gaan inzetten om de culturele infrastructuur te versterken.

Helemaal aan het eind van dit document schetsen we een toekomstbeeld: de stip op de horizon in het jaar 2032. De weg ernaartoe hebben we geschetst in een fictief beeldverhaal van een jonge inwoner van onze gemeente en de rol die kunst en cultuur in zijn leven speelt. We hopen dat dit fictieve verhaal u inspireert en uitnodigt om ook over andere ambities na te denken.

**ONZE
AMBITIE
VOOR**

2032

IN 2032 ZIET U IN DE GEMEENTE TYNAARLO...

- Cultuureducatie voor al onze jonge inwoners
- Culturele ontmoetingen dichtbij en gecentreerd
- Vieren we cultureel erfgoed mensgericht

12

ONZE VISIE EN AMBITIES

Culturele activiteiten zijn onmisbare uitingsvormen van, voor en door mensen. Daarom willen we vitale culturele organisaties met levensvatbare en innovatieve activiteiten die voor iedereen op locatie toegankelijk zijn. Dit doen we door focus te leggen op drie aspecten: leefbaarheid, verbinding en zichtbaarheid.

Waarom deze drie aspecten leefbaarheid, verbinding en zichtbaarheid? Het antwoord daarop is tweeledig. Door kunst en cultuur door de bril van deze begrippen te bekijken, vergroten we de kansen en mogelijkheden voor kunst en cultuur in de gemeente Tynaarlo. Daarnaast draagt kunst en cultuur zelf ook bij aan leefbaarheid, zichtbaarheid en verbinding. Het is dus als het ware tweerichtingsverkeer. We pakken als gemeente de regie als het nodig is, maar nog liever richten we ons op het realiseren van verbinding en faciliteren we initiatieven die er al zijn of ontstaan binnen onze eigen gemeente. Hier blijven we ons op richten als we gaan werken aan onze ambities en de uitwerking daarvan.

- We willen vitale culturele organisaties met levensvatbare en innovatieve activiteiten die voor iedereen dichtbij toegankelijk zijn.
- Door leefbaarheid, verbinding en zichtbaarheid voor cultuur in te zetten maken we dit mogelijk.
- Onze drie ambities zijn de vertaling wat daarvoor nodig is.

In 2032 is voor iedereen zichtbaar dat kunst en cultuur in de hele gemeente ertoe doet. Elke jonge inwoner neemt deel aan culturele activiteiten, in elk van onze drie kernen is een centrale plek voor culturele ontmoetingen en cultureel erfgoed vieren we mensgericht. Ten slotte heeft kunst en cultuur een vanzelfsprekende prominente plek in verschillende beleidsterreinen.

**DE
MAGIE
VAN
KUNST &
CULTUUR**

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNARLO 2025-2032

VERBINDING

Binnen de gemeente Tynaarlo zeggen we: cultuur dat bent u, dat ben ik en dat zijn wij. Het culturele leven heeft een waarde voor zowel individuen als voor groepen. We willen een bloeiend cultureel leven in onze gemeente. Dat kan alleen als we samen zorgen voor onze kunst en cultuur en culturele beleving samen delen. We willen dat er binnen onze gemeente een breed netwerk is waarbinnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken, elkaar inspireren en elkaar leren kennen.

LEEFBAARHEID

In onze gemeente kan iedereen die dat wil meedoen aan culturele activiteiten. In of vlakbij onze dorpen en buurtschappen zijn daarvoor activiteiten en voorzieningen die voor mensen dichtbij, bereikbaar en toegankelijk zijn. Dat bedoelen we in de breedste zin van het woord: zonder lichamelijke, sociale of mentale beperkingen. Dit versterkt het gemeenschapsgevoel en 'naoberschap'.

13

ZICHTBAARHEID

Culturele initiatieven, activiteiten en inwoners hebben de mogelijkheid en zijn in staat om zich op verschillende manieren te presenteren. Beoefenaars, aanbieders, inwoners en bezoekers: ze ervaren en merken het. Het hele jaar door.

VOORBEELD

Een vereniging heeft een terugloop van leden. Een dergelijk probleem is nooit eendimensionaal, er spelen altijd meerdere factoren mee. Onze visie biedt de mogelijkheid om integraal te kijken. Om een vereniging goed te kunnen ondersteunen is kennis belangrijk en het stellen van vragen zoals: Heeft de activiteit een sociale basis in de omgeving waar het plaats vindt? (leefbaarheid). Wordt er samengewerkt en informatie gedeeld? (verbinding). Is de activiteit vindbaar, ook op sociale media?

AMBITIE 1 CULTUUREDUCTIE VOOR AL ONZE JONGE INWONERS MEER DAN ONDERWIJS ALLEEN

We vinden kunst en cultuur belangrijk voor al onze inwoners. Niet alleen omdat deelname aan cultuur een mensenrecht is. Ook omdat deelnemen aan culturele activiteiten een meerwaarde heeft voor de rest van je leven. Vanuit de cultuurvisie zetten we ons daarom in voor kunst- en cultuurbeleving voor inwoners van alle leeftijden. Voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen (0-23 jaar) doen we dat onder de noemer 'cultuureductie'.

Kindvisie gemeente Tynaarlo

In lijn met onze kindvisie, die we in het najaar van 2024 vaststellen, vinden we het belangrijk om niet de wettelijke volwassen leeftijd te hanteren als uitgangspunt voor onze ambitie.

We zien de periode van de overgang naar volwassenheid breder dan dat. Binnen de gemeente Tynaarlo willen we dat kinderen, jongeren en jongvolwassenen in hun eigen omgeving volop kunst kunnen maken en kunst en cultuur kunnen meemaken.

Zowel binnenschools via formeel leren als buitenschools via informeel leren. Dat kan op school, op een locatie en thuis in het gezin.

Wat houdt cultuureductie in?

Deelnemen aan culturele activiteiten, het leren kennen en waarderen, moet je leren. Cultuureductie betekent dat kinderen en jongeren doelbewust leren over kunst, cultureel erfgoed en media. Kunst kan bijvoorbeeld muziek zijn, literatuur, beeldende kunst, theater of dans. Erfgoed gaat bijvoorbeeld over culturele tradities, historische gebouwen, bijzondere plekken met culturele waarde of verhalen. En onder media verstaan we onder meer mediawijsheid en mediavaardigheden voor internet, (lokale) radio, tv en nieuwssites, fotografie, film, video of games.

Leren en ontdekken

Met cultuureductie willen we bereiken dat kinderen en jongeren tot nieuwe inzichten komen en ervoor zorgen dat ze lerend ontdekken. Dat gebeurt op school maar natuurlijk ook buiten schooltijd. In onze gemeente willen we daarom dat er diverse plekken zijn waar kinderen en jongeren zelf kunst kunnen maken. Dat ze in onze gemeente ook volop kansen hebben om kunst en cultuur mee te maken. Zo komen ze in contact met andere mensen en doen ze op jonge leeftijd ideeën of inzichten op. Cultuur draagt op deze manier indirect ook bij aan verbinding en een leefbare omgeving.

*Kansen voor nu en
in de toekomst*

Cultuur in de keet.
Foto © Gea Jonker.

16

Nieuwe inzichten

Wat jonge mensen leren kan breed zijn en per individu verschillen. Het kan gaan om inzichten in andere culturen of emoties leren uiten waardoor ze hun eigen identiteit leren ontdekken. Kunst en cultuur biedt volop kansen waardoor kinderen en jongeren ontdekken hoe ze zich tot andere mensen verhouden en omgaan met verschillen. We geven ze graag volop de kans om te ontdekken waar hun voorkeuren liggen, waar ze zich over verwonderen en van genieten. Ook geven we ze graag ruimte voor hun eigen jongerencultuur. Jongeren mogen maken én leren wat zij op dat moment willen maken en niet alleen 'verplicht' educatie krijgen over gevestigde culturele uitingen.

Breed inzetbaar

Cultuureducatie is kortom een breed onderwerp en breed inzetbaar. Hierbij kunt u denken aan het ondersteunen van lesprogramma's of buitenschoolse activiteiten, een nieuw kunst- of cultuurprogramma of een cultureel project in een cultuurhuis of dorps huis dat speciaal voor kinderen of jongeren bedoeld is. Ons doel is dat kinderen en jongeren kunnen meedoen en tijdens spel, onderwijs of buitenschoolse activiteiten kunst en cultuur kunnen ontdekken, hun eigen talenten leren kennen en deze verder kunnen ontwikkelen.

Kunst en cultuur: toegankelijk voor alle kinderen en jongeren

We willen dat kunst en cultuur toegankelijk is voor alle kinderen en jongeren die in onze gemeente opgroeien. Deelnemen aan culturele activiteiten is zoals we weten niet in alle gezinnen vanzelfsprekend. Daarom zetten we in op cultuureducatie binnen het onderwijs en investeren we bij buitenschoolse

cultuureducatie in ouderbetrokkenheid.

Kansen voor nu en de toekomst

We slagen in onze ambitie als we vaardige kinderen en jongeren zien opgroeien en zich ontplooien. Jonge mensen die daadwerkelijk in onze gemeente kansen grijpen en hun talenten ontdekken. Wij planten als gemeenschap met cultuureducatie sowieso zaadjes voor de toekomst. Want culturele vaardigheden, zoals goed waarnemen en verbeelden, zijn in onze maatschappij onmisbare competenties om complexe problemen aan te gaan. Ook in onze gemeente zijn dit competenties die ertoe doen.

Voorwaarde: vitale culturele organisaties

Om deze belofte waar te maken, is het nodig dat er vitale culturele organisaties in onze gemeente zijn. En ook innovatieve culturele activiteiten op gecentreerde locaties in bijvoorbeeld cultuurhuizen of dorps huizen, die aansluiten bij de behoeften van kinderen en jongeren. Om dat voor elkaar te krijgen, zal de gemeente soms een regierol pakken, soms een signalerende en soms een ondersteunende rol. Dat vraagt van ons als gemeente dat we in nauw contact zijn met ouders of verzorgers, mensen in het onderwijs en de kinderopvang, culturele organisaties en niet te vergeten: de kinderen en jongeren zelf.

AMBITIE 2

CULTURELE ONTMOETINGEN DICHTBIJ EN GECENTREERD

AANDACHT VOOR (AMATEUR)KUNST

17

We willen het mogelijk maken dat er overal in onze gemeente, in alle dorpen en buurtschappen culturele ontmoetingen mogelijk zijn. Daarvoor is nodig dat kunst en cultuur herkenbaar, zichtbaar en toegankelijk is. De ambitie is dat zoveel mogelijk mensen die dat willen mee kunnen doen aan kunst en cultuur, op vele verschillende (creatieve) plaatsen. Gewoon in de eigen omgeving, gewoon dichtbij.

Ont-moeten

Een veelgestelde vraag is: heeft kunst nut? Ons antwoord: kunst heeft vaak geen nut en dat is vermoedelijk ook het nut van kunst. Het sluit aan bij Thomas de Man's filosofie over goede kunst: 'Kunst draagt bij aan ont-moeting in de zin van elkaar tegenkomen en van fundamenteel niet moeten'. Want niet moeten in de kunst is ont-moeten, je openstellen voor nieuwe dingen en ideeën. Kunst bevraagt, bekritiseert en reflecteert als een spiegel onze cultuur. Kunst laat ons anders kijken naar een idee of voorwerp. Daarmee is kunst (van autonome kunstenaars) van grote betekenis voor een democratische samenleving.

Culturele ontmoetingen zijn belangrijk

Waarom vinden we die ontmoetingen belangrijk? Allereerst omdat het bewust zijn van de eigen of een andere cultuur, andere mensen ontmoeten of kennismaken met creatieve ideeën op een gezellige, leuke of innovatieve manier, mensen de kans geeft om tot nieuwe inzichten te komen. Kunst en cultuur kan mensen verrassen of verbazen en stof tot nadenken geven. Die vaardigheid - nieuwsgierig zijn en openstaan voor andere of nieuwe ideeën - is voor ons allemaal belangrijk. We hebben het nodig om mee te kunnen doen in onze samenleving die continu verandert en veel van mensen vraagt.

Kwaliteit en contact

Ontmoetingen met kunst en cultuur die vervolgens ook écht wat teweegbrengen bij mensen, ontstaan niet zomaar. Om echt iets teweeg te brengen bij mensen, is het allereerst nodig dat die activiteit kwaliteit heeft. Daarin kan de bijdrage van professionele kunstenaars essentieel zijn. Uit ervaring weten we dat ontmoetingen pas effectief zijn als er verschillende mogelijkheden zijn voor contact tussen mensen. Een ontmoeting wordt betekenisvol voor mensen omdat ze contact hebben met elkaar, er nieuwe onverwachte dingen gebeuren en omdat ze zich onderdeel voelen van iets bijzonders.

Creatieve ontmoetingsplaatsen

Dergelijke momenten via culturele ontmoetingsplaatsen kunnen vele verschillende vormen hebben.

Het kan een bijeenkomst in de open lucht zijn, een ontmoeting bij de bibliotheek, tot een plek waar creatieve makers, ondernemers, gezelschappen of leden van verenigingen samenkomen om dingen te doen, te maken of te werken. Dat laatste noemen we 'creatieve broedplaatsen'. Plekken waar mensen samen komen, contacten leggen en kennis delen. Vaak zijn het plekken die mensen inspirerend en vernieuwend vinden en ook die hebben we in onze gemeente. Het zijn plekken die het waard zijn om te ontwikkelen, te behouden en te stimuleren.

Kunst voor iedereen: van amateurkunst tot professionele kunstenaars

Is cultuureducatie alleen voor onze jonge inwoners? Natuurlijk niet, een culturele ontwikkeling gaat een leven lang door, maar bij onze jonge inwoners leggen we in eerste instantie wel onze prioriteit. Een volwassene maakt immers zelf keuzes ten aanzien van zijn of haar creatieve ontwikkeling en heeft daarin een groter geografisch bereik dan onze jonge mensen. Toch zien we ook het belang van kunstzinnige activiteiten voor volwassenen in de eigen omgeving, voor zowel amateurs als professionals. We vinden het daarom belangrijk dat er in elk geval een basisprogrammering voor amateurkunst op gecentreerde locaties in de grote kernen te vinden is en daarin zien we ook een rol weggelegd voor professionals die in onze gemeente wonen.

Kunst in de openbare ruimte

Kunst in de openbare ruimte of kunstzinnig vormgegeven openbare ruimte kan een plek markeren, aangener maken, een diepere beleving geven of het gevoel van veiligheid vergroten. Het voegt betekenis toe en geeft onze gemeenschap een uniek karakter. Door kunst en cultuur bewuster in te zetten bij de

vormgeving van de openbare ruimte kunnen plekken aantrekkelijker worden gemaakt zodat jong en oud zich er prettig voelt en die ruimten gebruikt. Kunst in de openbare ruimte is beschikbaar voor iedereen, ook voor mensen die een drempel ervaren bij het in aanraking komen met kunst. Hierdoor krijgt iedereen de gelegenheid om kunst waar te nemen.

Oude en nieuwe media

Onder klassieke gedrukte media verstaan we kranten, tijdschriften en boeken. Onder audiovisuele media verstaan we tv, radio en films. De klassieke media hebben sinds de digitale revolutie aan invloed ingeleverd ten opzichte van interactieve media. Op dit moment zijn dat onder andere internet, social media en games. Het gaat daarin niet alleen meer om informatie ontvangen, waarvoor je goed moet kunnen lezen, de boodschap moet kunnen beoordelen en ten slotte je mening vormt. Interactieve media gaat een stap verder: iedereen kan ook zelf informatie toevoegen, veranderen en zelf maken.

Bibliotheken en nieuwe vaardigheden

Waar voorheen een meer passieve houding genoeg was, vraagt de nieuwe media een interactieve houding en vaardigheden. Het is niet alleen een belangrijke manier geworden om in contact te komen en te blijven met vrienden of gelijkgestemden, maar ook met de overheid. Doordat ontwikkelingen in een steeds hoger tempo plaatsvinden kan het voor mensen lastig zijn om op de hoogte te blijven en dus ook om maatschappelijk mee te kunnen komen. De bibliotheken hebben in dit kader een belangrijke rol in onze maatschappij gekregen.

Digitale creativiteit

De mogelijkheden voor (interactieve) media zijn er nu voor iedereen. Een vervolgstap gaat dan ook over de combinatie van vaardigheden, creatieve (zelf)expressie en het contact daarin met anderen. We vinden dat een interessante zoektocht die in toekomst verder vorm krijgt en waarin we bijvoorbeeld een rol zien voor de lokale omroep en kunstenaars.

*Kunst is voor
iedereen*

Beeld Wending op de
wenakkers Zuidlaren,
Kunstenaar René Boer,
Foto © Gea Jonker

20

AMBITIE 3 CULTUREEL ERFGOED VIEREN WE MENSGERICHT **ERFGOED HEEFT VELE GEZICHTEN**

In onze gemeente zijn onnoemlijk veel vrijwilligers elke dag bezig met kunst, culturele activiteiten én ons cultureel erfgoed. Deze mensen verdienen in onze cultuurvisie een prominente plek. Immers, zij zorgen voor de culturele rijkdom in onze gemeenschap. Ze behouden wat er is en ontwikkelen nieuw cultureel erfgoed.

Wat houdt cultureel erfgoed in, in het kader van deze visie?

Wat verstaan wij in deze cultuurvisie onder erfgoed? Om daar antwoord op te geven, maken we een onderverdeling in vier categorieën.

- 1.** Roerend erfgoed, zoals auto's, boeken, archiefstukken, klompen of schilderijen.
- 2.** Onroerend erfgoed. Bijvoorbeeld archeologische locaties, monumenten, landschapselementen zoals grafheuvels en hunebedden.
- 3.** Immaterieel erfgoed. Daaronder vallen taal en tradities zoals het Bloemencorso Eelde en ambachten als olieslaan.
- 4.** Digitaal erfgoed.

Stel de mens en de samenleving en hún relatie met erfgoed centraal. Dat is waar het Europese Verdrag van Faro voor pleit. Dat is ook het uitgangspunt voor onze cultuurvisie.

Cultureel erfgoed brengt mensen samen en is van grote waarde voor de samenleving op ruimtelijk, sociaal en economisch vlak. Het is belangrijk om in de zorg voor het erfgoed de vraag te stellen: waarom en voor wie bewaren we het, en hoe zijn mensen daarbij betrokken? Dat is net zo belangrijk als vragen over hoe je erfgoed het best beschermt of restaureert.

Meer dan statische objecten

De categorieën die we hiernaast noemen, vormen soms samen erfgoedcollecties. Die zijn meestal terug te vinden in musea, in archieven en in het landschap. Dit is vaak het eerste waar mensen aan denken als we het hebben over cultureel erfgoed, vooral gericht op beheer en behoud van objecten. Daardoor lijkt het alsof cultureel erfgoed iets statisch is, maar zo zien wij het dus niet.

Musea zijn schatkamers
en dragers van verhalen.
Tentoonstelling Nooit te bond,
Internationaal Klompenmuseum.
Foto © Bertus van den Hof.

22

Cultuurhistorie geeft betekenis aan onze samenleving

In onze ambitie is cultuurhistorie verweven. Erfgoedcollecties, tradities, taal: alles is van belang voor ons historisch besef. Ze geven betekenis aan onze huidige en toekomstige samenleving. Onze gemeente kent een grote hoeveelheid en verscheidenheid aan cultuurhistorisch erfgoed en daar zijn we trots op. Dat verhaal willen we meer uitdragen. Cultureel erfgoed geeft ieder dorp immers een eigen gezicht en een eigen verhaal. We willen stimuleren dat (erfgoed-) gemeenschappen praten over de manier waarop zij naar cultureel erfgoed kijken en hoe zij zich ertoe verhouden. Dergelijke ontmoetingen en gesprekken kunnen contact tussen mensen stimuleren en zorgen voor begrip en respect. Initiatieven op dit gebied wil de gemeenten ondersteunen of helpen mogelijk te maken.

Cultureel erfgoed is van de gemeenschap

Erfgoedgemeenschappen zijn georganiseerde groepen, soms tijdelijk, die zich met cultureel erfgoed bezighouden, zoals een historische vereniging, het Bloemencorso Eelde of vrijwilligers in een museum. Cultureel erfgoed is niet alleen iets van experts of een eigendom van een particulier of een museum. We zien cultureel erfgoed juist als iets dat van de hele gemeenschap is. We vinden het ook belangrijk dat iedereen die dat wil, toegang heeft tot cultureel erfgoed. Dat iedereen kan bepalen wat erfgoed is en hoe ermee wordt omgegaan. Het ontwikkelen, behouden en vieren van cultureel erfgoed is in onze ogen daarmee een dynamisch proces. Cultureel erfgoed verandert continu en wij zien cultureel erfgoed in een breder perspectief. We nemen daarvoor het Europese verdrag van Faro in onze cultuurvisie als basis mee. Een van de uitgangspunten daarvan is dat ieder mens kan bepalen wat erfgoed is en hoe ze dat willen beleven en vieren.

Mensgericht vieren van ons erfgoed

Veel mensen vieren ons erfgoed zonder dat zij zich daar direct bewust van zijn. Men zegt niet: 'Nu zijn we cultureel erfgoed aan het vieren'. Omdat de culturele lading niet altijd direct voorop staat, wordt het nog wel eens over het hoofd gezien. Omdat het wel belangrijke activiteiten zijn voor onze inwoners, willen we in de uitvoering van de cultuurvisie daar extra aandacht besteden.

Waar denken we aan bij het vieren van cultureel erfgoed? Het zijn vaak activiteiten in de directe omgeving, zoals bijvoorbeeld het Oostermoerfeest, Oranjefeesten, 4 mei herdenking en 5 mei viering, 1250 Tynaarlo of Taarlo, het Bloemencorso Eelde en de Zuidlaardermarkt.

Musea zijn schatkamers en dragers van verhalen

Onze musea zijn niet alleen een visitekaartje van de gemeente maar ook prettige verblijfsplekken voor recreatie, toerisme en vrijwilligers. Ze zijn de schatkamers en het geheugen van onze gemeente. Er valt veel te ervaren, te beleven en te doen. Ze zijn een bron van educatie voor jong en oud met verbindende kwaliteiten. Onze musea zijn een schakel tussen het heden en het verleden en geven uitdrukking aan onze gedeelde geschiedenis en identiteit. Daarmee zijn het belangrijke verblijfsplaatsen in onze gemeente waar erfgoedgemeenschappen kunnen bouwen aan een (gemeenschappelijk) verhaal.

Maria Margés, Schrijfster en verhalenvertelster.
Foto © Johan Wolfhard

**DE
MAGIE
VAN
KUNST &
CULTUUR**

DE CULTURVISIE
GEMEENTE TYNAAARLO 2025-2032

Drents Museum De Buitenplaats en Village of Flowers

Drents Museum De Buitenplaats presenteert eigentijdse tentoonstellingen waarin beeldende en toegepaste kunst van art nouveau en art deco van rond 1900 centraal staat. Deze presentatie sluit naadloos aan bij het museumcomplex en de positionering van Eelde als bloemendorp met het Bloemencorso en de bloemenveiling. Door de verbinding tussen een professionele partner en deze erfgoedgemeenschappen ontstaat de mogelijkheid om gezamenlijk het verhaal te vertellen van Eelde Village of Flowers, waardoor het meer zeggingskracht krijgt. We vinden dit een prachtig voorbeeld van een krachtige verbinding waar we de komende jaren met elkaar aan willen werken en ook elders willen toepassen met andere partijen en locaties.

Archieven, historische verenigingen en digitaal erfgoed

Ook archieven zijn naast musea belangrijke vind- en verblijfplaatsen waar erfgoedgemeenschappen kunnen bouwen aan een gemeenschappelijk verhaal. Meestal denken mensen bij archieven in eerste instantie aan oude (perkamenter) boeken

en verdragen terwijl het ook gaat over digitaal erfgoed. Ondanks dat het nog een hele uitdaging is, willen we ervoor zorgen dat ook die archieven toegankelijk zijn en voor toekomstige generaties bewaard blijven.

24

DOELEN VAN GROOT TOT KLEIN

Cultuureducatie krijgt prioriteit bij de gemeente en op elke school

In onze gemeente staan kinderen, jongeren en jongvolwassenen centraal. Op school, in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs, wordt er een culturele doorgaande leerlijn gemaakt waarbinnen leerlingen kennis maken met verschillende disciplines binnen kunst en cultuur. Wij ondersteunen partijen die hierin een rol (willen en kunnen) spelen. Die komen bij voorkeur uit de eigen gemeente of regio.

Cultuureducatie is binnen en buiten school met elkaar verbonden

We streven naar afgestemde culturele activiteiten in de kinderopvang en het onderwijs. Kinderopvang, onderwijs, lokale culturele organisaties en verenigingen ontwikkelen samen binnenschoolse educatieve activiteiten. Ze worden logisch verbonden aan voorschoolse en buitenschoolse activiteiten voor kinderen en jongeren. In een vierjarig convenant worden de doelen in concreet te halen resultaten vastgelegd.

Cultuureducatie voor alle jonge inwoners

Culturele activiteiten worden structureel en voor langere tijd aangeboden. Cultuureducatie is voor alle jonge inwoners dichtbij en op de fiets bereikbaar. Daarnaast zijn in onze drie grote kernen gecentreerde locaties waar buitenschoolse activiteiten geprogrammeerd en ontwikkeld worden voor en in samenwerking met kinderen,

jongeren en jongvolwassenen. De activiteiten dragen bij aan de jongerencultuur. Er is een basisprogramma en een programma op maat.

Ouderbetrokkenheid

We vinden het belangrijk dat er aandacht is voor manieren waarop ouders betrokken worden bij de cultuureducatie van hun kinderen. Dat kan door bijvoorbeeld aandacht te hebben voor laagdrempelige toegankelijke activiteiten. Een heel concreet voorbeeld is knutselen voor vader- of moederdag of muziek op schoot voor peuters. Informatie over cultuur wordt zodanig aangeboden dat die voor ouders, kinderen, jongeren en jongvolwassenen logisch is en toegankelijk.

Jongeren en jongerencultuur zijn zichtbaarder

Jongeren en hun eigen cultuur mogen er zijn. Het mag zichtbaar zijn in onze gemeente. Jongeren tot en met 23 jaar krijgen één keer per jaar een 'open call'. De uitnodiging is: laat je zien, laat van je horen. De call heeft telkens een ander thema en staat open voor iedereen. We zien het als applaus voor iedereen die meedoet. Letterlijk, in de vorm van een portret dat jaarlijks gepubliceerd wordt in een 'parelboek' en een cultuurprijs voor drie talentvolle winnaars. De prijs is op maat en passend bij de ontwikkeling van het talent. De gemeente wil hiermee bereiken dat jonge mensen zich serieus genomen voelen en dat zij bij cultuurparticipatie ertoe doen.

25

De maker van dit kunstwerk, Nadim Rahimi (2011) uit Zuidlaren, is heel jong gestart met tekenen. Hij houdt van tekenen en schilderen en probeert veel stijlen uit. Het is de eerste keer dat hij met aquarelverf schilderde. Voor de wedstrijd Open Call 2023 maakte Nadim een aquarel van molen De Wachter. Het is een ode aan de molen van Zuidlaren, voor veel inwoners van de gemeente Tynaarlo dierbaar en herkenbaar.

26

Uitvoering via Jeugdfonds Sport & Cultuur

Cultuur is voor iedereen, ook voor kinderen die vanwege financiële redenen geen lid kunnen worden van een vereniging. We stimuleren deelname aan culturele activiteiten via Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Culturele organisaties en instellingen groeien en bloeien

Sterke en levensvatbare culturele verenigingen zijn belangrijk voor onze gemeente en helemaal voor kinderen en jongeren. Daarmee hebben ze keuze en dat biedt meer kansen. Andersom is het belangrijk voor verenigingen: een doorlopend aanwas van nieuwe jeugdleden geeft hun weer de kans om te groeien en te bloeien.

Kunst en cultuur is zichtbaar in de hele gemeente

We brengen culturele activiteiten en evenementen in de hele gemeente Tynaarlo in kaart en gaan die samen actief aanbieden aan inwoners en mensen die de vrije tijd in onze gemeente willen doorbrengen. We sluiten daarbij aan bij tools die ook andersoortige activiteiten in beeld brengen.

Verenigingen krijgen ondersteuning, ook voor onderlinge verbinding

Zoals eerder in deze visie staat verwoord, wil de gemeente verenigingen de aandacht geven die ze verdienen. Dat doen we door subsidieaanvragen eenvoudiger te maken, tot het stimuleren van onderlinge samenwerking. Doel is dat verenigingen (ook die zich richten op amateurkunst) ondersteuning kunnen krijgen via de gemeente. Dat hoeft niet alleen om geld te gaan, het kan ook door mensen, organisaties en verenigingen met anderen in contact te brengen.

Continuïteit via een nieuw gemeentelijk cultuurfonds

Vaste terugkerende activiteiten zien we als onderdeel van onze 'sociale basis'. Dat zijn activiteiten die belangrijk zijn voor het culturele leven in onze gemeente. Sommige bestaan al jarenlang. We willen deze activiteiten gedurende de looptijd van de uitvoeringsagenda structureel subsidiëren. Het vieren van ons erfgoed nemen we hier ook (nadrukkelijk) in op. Een culturele adviesraad geeft de gemeente advies over het nog in te richten cultuurfonds.

Gemeente staat open voor incidentele (nieuwe) initiatieven

Als gemeente staan we open voor allerlei initiatieven die verzorgd worden door inwoners en verenigingen of professionele instellingen en kunstenaars. Dit zijn niet-jaarlijks terugkerende activiteiten die de gemeente subsidieert, zoals een eenmalige theatervoorstelling in de openlucht. De gemeente wil ook 'cross-over' activiteiten en de verbinding tussen amateurs en professionals stimuleren en ondersteunen. Ons doel is dat er daardoor een kwaliteitsimpuls bij verenigingen en organisaties ontstaan.

Koester 'de Keet'

Cultuur dichtbij mensen brengen, ook voor wie cultuur ver weg voelt. Onze welbekende 'Keet' zetten we als één van de instrumenten in voor het creëren van (culturele) ontmoetingsplaatsen in de wijk en dorpen. Ons integrale keet-concept met sport, cultuur en welzijn wordt verder vernieuwd.

Creatieve en culturele locaties koesteren en ondersteunen

In onze gemeente hebben we creatieve locaties. Dit zijn plekken die niet direct door de gemeente worden ondersteund, maar die voor allerlei activiteiten wel een subsidieaanvraag kunnen indienen. De gemeente wil deze creatieve locaties

(en eventueel nieuwe initiatieven) ook in de toekomst mogelijk blijven maken door ze zichtbaar te maken, als onderdeel van andere kunst- en cultuuractiviteiten.

Cultuur dichtbij en gecentreerd in drie culturele centra

Ons doel is om cultuur zichtbaar en toegankelijk te maken en culturele partijen of verenigingen de gelegenheid en kans te geven voor meer samenwerking. We noemen het 'cultuur dichtbij'. Om dit te kunnen realiseren zien we buurthuizen en scholen als mogelijke locaties voor culturele activiteiten. Elke grote kern in onze gemeente (Zuidlaren, Eelde-Paterswolde, Vries) heeft een vaste fysieke locatie waar culturele activiteiten gecentreerd plaatsvinden. Deze worden door de gemeente gefaciliteerd. Het zijn multifunctionele cultuurhuizen of centra met een bibliotheek en dorpshuisfunctie erin. Dat hoeft niet per se om een nieuw gebouw te gaan, centreren op een bestaande locatie kan ook logisch zijn. De centra moeten voor iedereen toegankelijk zijn met laagdrempelige ontmoetingsruimtes, atelierruimtes, tentoonstellingsruimtes, oefenruimtes en een podium met activiteiten die zijn gericht op amateurkunst en professionele kunstenaars. Onze gemeente krijgt een inhoudelijk programmeur die hier concreet mee aan de slag gaat.

Bibliotheken ondersteunen bij het op peil houden van (digitale) vaardigheden

In de bibliotheek komt van alles samen: leesplezier, informatie verzamelen en delen, taallessen volgen, digitale ondersteuning, digitale vaardigheden ontwikkelen en mensen ontmoeten. Bibliotheken stimuleren leesplezier, niet alleen omdat het leuk is maar vooral ook omdat dit (basis)vaardigheden vergroot. Op het gebied van het ontwikkelen van (basis)vaardigheden en toegang tot digitale overheid en hulpmiddelen zien we de bibliotheek als belangrijke partner. Ook

in onze gemeente zijn onze bibliotheken waardevol en betekenisvol. Voor jong en oud, voor veel verschillende mensen. We zorgen in alle drie de kernen voor een bibliotheekvoorziening waarin deze activiteiten mogelijk zijn.

Ontwikkeling accommodaties en openbare ruimte

Bij een herinrichting van de openbare ruimte of bij een vastgoedproject, willen we professionele kunst meer in de ontwerpfase betrekken. Het gaat dan niet alleen om het plaatsen van een kunstwerk in de openbare ruimte. Een logische eerste stap is om kunst en cultuur te betrekken bij de ontwikkeling en ontwerpfase van de nieuwe culturele centra.

Tijdelijke bestemmingen

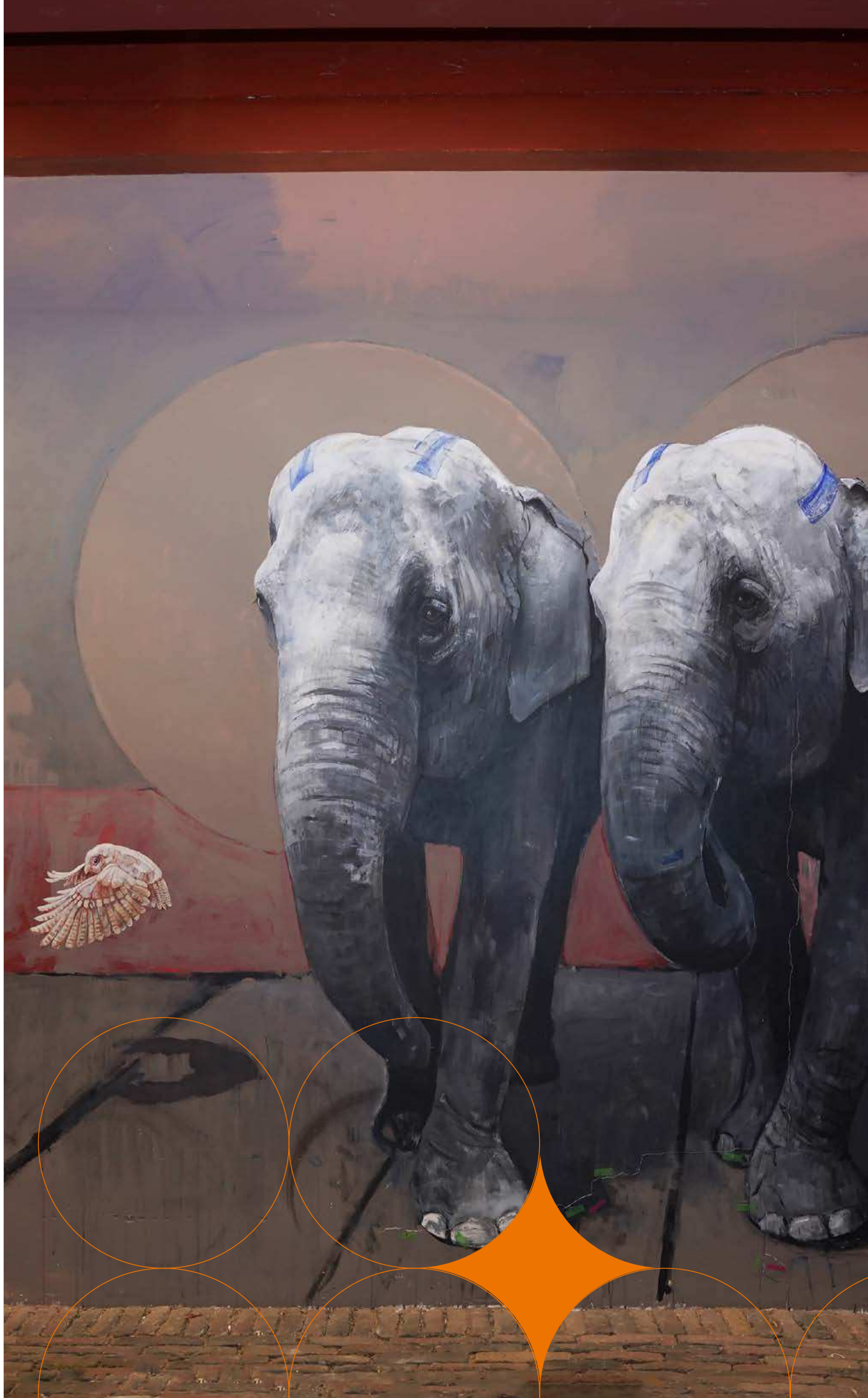
We onderzoeken of we een werkwijze kunnen ontwikkelen voor toekomstig leegstaande gemeentelijke panden die een herbestemming krijgen. Bijvoorbeeld door ze tijdelijk in te zetten voor kunst- en cultuurodoeleinden, zoals een pop-up galerie.

Openbare kunstwerken

De gemeente Tynaarlo is eigenaar van vele kunstwerken. Ze zijn te vinden in zowel de openbare (buiten)ruimte als in en aan publieke gebouwen. Bij het beheren van zo'n kunstcollectie komt veel kijken. Kunstwerken moeten worden beheerd, onderhouden en in enkele gevallen vernieuwd. We willen ruimte geven aan (nieuwe) professionele kunst in onze openbare ruimte en gaan hiervoor beleid vastleggen. In het beleid gaan we ook in op de wijze waarop het verhaal achter een kunstwerk, de maker en wat het met mensen doet, beleefbaar wordt gemaakt en op onze rol als opdrachtgever.

28

Wandschildering koetshuis
Nijsinghuis, kunstenaar
Pieter Pander.
Foto © Johan Wolfhard.

**DE
MAGIE ✦
VAN
KUNST &
CULTUUR**

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAARLO 2025-2032

Wettelijke taken ruimtelijke vraagstukken en archeologie

We hebben ruimtelijk beleid vastgesteld op het gebied van monumenten, archeologie en (cultuur)landschap. Deze waarden worden standaard ingebracht in de planontwikkeling en de vergunningverlening. Daarmee voldoen we aan de (wettelijke) verplichting om cultuurhistorische en archeologische belangen mee te wegen in ruimtelijke vraagstukken.

Behouden en toegankelijk maken van (digitaal) cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed heeft impact wanneer het gekoesterd en gebruikt wordt voor beleving. Daarvoor is het nodig dat het toegankelijk gemaakt wordt en duidelijk is waar en hoe de informatie te bereiken is. We ondersteunen instellingen, zoals Drents Archief en andere initiatiefnemers bij het bewaren, verzamelen en onderhouden van relevant cultureel erfgoed voor de gemeente Tynaarlo. Van belang is dat het cultureel erfgoed in de lokale nabijheid beschikbaar en toegankelijk is en blijft voor toekomstige generaties.

We ondersteunen het beleefbaar maken en het vieren van ons (immaterieel) cultureel erfgoed, historische informatie en collecties door het in verhalen en activiteiten beleefbaar te maken. Daarmee zeggen we: investeer in het onderzoeken, schrijven en vertellen van verhalen en in culturele activiteiten die daaraan bijdragen. Denk daarbij onder meer aan activiteiten zoals de 4 mei herdenking, Bevrijdingsdag, Oostermoerfeest of Koningsdag.

Toekomstbestendige musea

Musea zijn culturele accommodaties waarvoor de lange termijn belangrijk is. Daarom ontwikkelen we museumbeleid met aandacht voor een gezonde, onafhankelijke exploitatie waarin aandacht is voor de governance code cultuur, samenwerking tussen musea, ondersteuning van het Drents

Museum en huisvesting. Huisvesting en toekomstbestendig verduurzaming ervan komt ook aan bod in ons accommodatiebeleid.

Verenigingen en vrijwilligers met elkaar verbinden

Erfgoedgemeenschappen kunnen tijdelijke informele groepen mensen zijn of een georganiseerde groep. Denk bijvoorbeeld aan een historische vereniging of vrijwilligersgroep. We zien als gemeente dat deze groepen sterker worden als ze onderdeel zijn van een groter geheel waar ook andere organisaties of initiatieven bij betrokken zijn. De gemeente ondersteunt samenwerking en initiatieven van verenigingen en vrijwilligers die als doel hebben om hun culturele posities (gezamenlijk) te versterken. De gemeente staat open voor suggesties of ideeën die dat mogelijk maken.

Profilering toeristische evenementen

We willen ons toeristisch profiel met kunst en cultuur aantrekkelijker maken voor recreanten en toeristen en een rol spelen om activiteiten en evenementen zichtbaarder te maken. We laten marketingproducten voor cultuurpromotie samen met lokale culturele partners ontwikkelen. De gemeente gebruikt het evenementenbeleid hiervoor als kader.

'Meer welzijn, minder zorg'

In het programma 'Meer welzijn, minder zorg' speelt kunst en cultuur een prominente rol in alle pijlers van positieve gezondheid. Kunst en cultuur heeft een vaste plaats in preventieakkoorden die in de gemeente Tynaarlo afgesloten worden. We ondersteunen culturele organisaties, verenigingen, kunstenaars en zzp'ers die producten of diensten leveren voor het gemeentelijk project 'Meer welzijn, minder zorg'. De gemeente ondersteunt deze partijen voor langere tijd en helpt bij het werven van (substantiële) fondsen.

30

STIP OP DE HORIZON

De plus van kunst en cultuur

We zetten stevig in op vitale culturele organisaties met levensvatbare innovatieve activiteiten die voor iedereen dichtbij en toegankelijk zijn en uitgaan van de intrinsieke waarde van cultuur.

We investeren eerst in onze culturele infrastructuur om deze stevig te verankeren in de sociale basis. Hiervoor gebruiken we de eerste periode van de uitvoeringsagenda, de periode 2025 tot en met 2028. Als die basis op orde is, kunnen we cultuur als middel gaan inzetten en culturele organisaties en verenigingen vragen om zich bijvoorbeeld in te gaan zetten om eenzame mensen te gaan betrekken bij de vereniging. Dit noemen wij 'De plus van kunst en cultuur'. Hieronder vallen aanpalende beleidsterreinen waarvoor cultuur als middel kan worden ingezet.

Een goed cultureel klimaat is goed voor de lokale economie

Een goed cultureel klimaat, aantrekkelijke, bereikbare culturele voorzieningen, mooi ingerichte openbare ruimtes en architectuur zorgen voor werkgelegenheid en creatieve bedrijvigheid. Het draagt bij aan de levendigheid en een goed vestigingsklimaat. Kortom: kunst en cultuur is goed voor de lokale economie.

Positieve gezondheid en preventie en (geïndiceerde) zorg

Veerkracht kan gestimuleerd worden met kunst en cultuur. Veerkracht op het gebied van gezondheid betekent dat iemand het vermogen heeft om gezondheidsuitdagingen het hoofd te bieden en terug te keren

naar een fysiologisch, psychologisch en sociaal evenwicht. Anders gezegd: culturele activiteiten kunnen een positieve bijdrage leveren aan thema's zoals eenzaamheid en een gezonde leefstijl. Mensen die regelmatig deelnemen aan culturele activiteiten, zoals het bezoeken van concerten of het volgen van theater- en danslessen, hebben meer kans om sociaal 'kapitaal' op te bouwen en ook dat draagt bij aan hun veerkracht.

Inzet bij sociaal en maatschappelijke opgaven

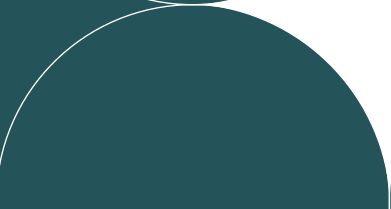
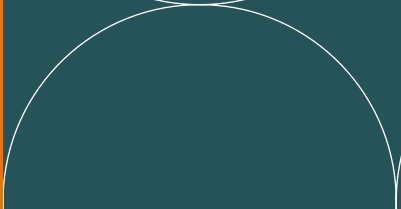
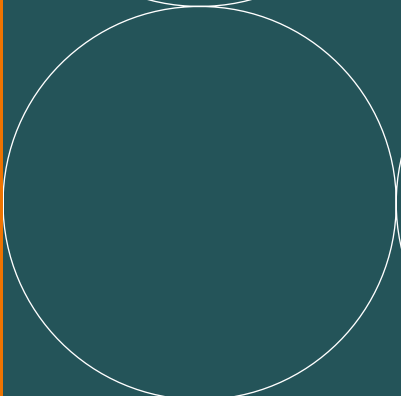
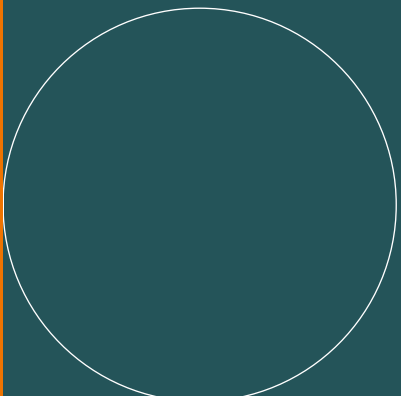
Kunst en cultuur hebben de mogelijkheid om gemeenschappen te versterken. Door middel van deze activiteiten ontstaat bewustwording, dialoog en betrokkenheid bij de leefomgeving. Culturele activiteiten en evenementen hebben bovendien de kracht in zich om mensen samen te brengen, interactie te bevorderen en sociale isolatie te voorkomen. Ze dragen bij aan een inclusieve samenleving en leefbare dorpen.

Kansen voor meer recreatie en toerisme

Cultuurhistorie, een cultuurhistorisch landschap, culturele festivals en evenementen: het zijn allemaal uitingen van onze Drentse identiteit. We zijn ervan overtuigd dat we het potentieel van onze gemeente en de aantallen recreanten en toeristen die bij ons op bezoek komen, nog lang niet volledig benutten. Voor veel mensen is onze gemeente een onontdekte parel. Daarom willen we kunst en cultuur strategischer inzetten want dit biedt kansen. Juist onze ligging tussen de steden Groningen en Assen en het kleinschalige karakter en de menselijke maat maakt ons uniek.

DE
MAGIE
VAN
KUNST &
CULTUUR

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAAARLO 2025-2032

Dit is Baran

In 2025 is hij 11 jaar. Hij woont in Eelde. Op de basisschool krijgt Baran gastlessen over muziek. Hij vindt het geweldig. Hij krijgt les van een muzikleraar in het dorp. Die laat hem kennismaken met verschillende instrumenten, maar saxofoon is Barans favoriet. Op het schoolfeest waar alle ouders bij zijn, mag hij spelen.

Muzikaal talent

Muziek spelen blijkt Baran op het lijf geschreven. Hij is lid van een muziekvereniging in Vries. Die zijn blij met een saxofonist voor hun orkest. Als hij 15 jaar is, treedt Baran op in de hele gemeente. Dorpshuizen, cafés: hij geniet ervan. Hoogtepunt is een optreden in het museum in Eelde. Bij de opening van een nieuwe tentoonstelling speelt hij voor 100 gasten.

TYNAARLO LAAT TALENT GROEIEN

Dit is een fictief verhaal met een fictief personage.
Bedoeld om doelen voor kunst en cultuur te illustreren.

De grote doorbraak

Op 31 december 2032 is Baran 18 jaar. Hij is gevraagd om op te treden tijdens het oudejaarsfeest in het cultuurhuis in Zuidlaren. Dat wordt elk jaar georganiseerd door een groep jongeren, begeleid door een professionele projectleider. Op het oudejaarsfeest komen muzikiefhebbers van alle leeftijden af. Het cultuurhuis blijkt een kweekvijver voor talent. Baran hoort daar ook bij. Helemaal sinds hij online ontdekt is. Zijn fans gaan uit het dak als hij het podium opgaat.

34

ONZE UITGANGSPUNTEN EN ONZE ROL ALS GEMEENTE

- We beoordelen aanvragen en initiatieven op basis van gelijkwaardigheid met oog voor een rechtvaardige verdeling over de verschillende kernen en dorpen.
- Voor organisaties en instellingen zijn we een betrouwbare partner met oog voor duurzame bedrijfsvoering.
- We praten samen met culturele verenigingen, organisaties en ondernemers over de concretisering van de cultuurvisie en het cultuurbeleid.
- We blijven dat doen, ook in tijden van schaarste of economische tegenwind.
- Kunst en cultuur heeft een vanzelfsprekende prominente plek in verschillende beleidsterreinen.
- Beleid en uitvoering geven we vorm vanuit de Fair Practice Code.
- We zoeken actief de samenwerking op en maken bestuurlijke afspraken met onze buurgemeenten en de provincie Drenthe.

Als toneelspeler kruip je voor een moment in de huid van een ander persoon.

Foto © Johan Wolfhard.

DE
MAGIE
VAN
KUNST &
CULTUUR

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAAARLO 2025-2032

COLOFON

Gemeente Tynaarlo
Cultuurvisie 2025-2032

De magie van kunst en cultuur
Vastgesteld door het college van burgemeeste
en wethouders op 24 juni 2024

Contact:

Gemeente Tynaarlo
Kornoeljeplein 1
Postbus 5
9480 AA Vries
Telefoon (0592) 266 662

Website:

www.tynaarlo.nl

Ontwerp en redactie:

Bureau DRP, Assen

Druk:

Van Liere, Emmen
Gedrukt op FSC®-gecertificeerd papier

© 2024 Gemeente Tynaarlo

**DE
MAGIE
VAN
CULTUUR**

DE CULTUURVISIE
GEMEENTE TYNAARLO 2025-2032